

**Jak
to vidí
Milo**

Velký příběh o malém **chlapeci**, který vidí svět trochu jinak

Virginia Macgregorová

MLADÁ FRONTA

**Jak
to vidi
MILO**

Virginia Macgregorová

MLADÁ FRONTA

Přeložila Helena Hartlová

Copyright © Virginia Macgregor 2014
First published in Great Britain in 2014 by Sphere,
an imprint of Little, Brown Book Group
Translation © Helena Hartlová, 2014

*Dvěma lidem, kteří ze mě svou láskou udělali spisovatelku:
mamince a mému nejdražšímu muži Hughovi.*

Poděkování

V 00.17 dne 2. října 2012 mi jedna mimořádně talentovaná mladá žena změnila život: byla to moje báječná agentka Bryony Woodsová. Bryony lépe než kdokoli jiný chápe podstatu mého psaní, má výjimečný cit pro detail, fantastický obchodní mozek a je výkonnější než Mary Poppins – děkuji ti za všechno, Bryony.

„Tým Milo“ v nakladatelství Little, Brown využil všech svých kouzel, aby přivedl na svět jednoho neobyčejného klučínu: děkuji vám. Byli to Manpreet Grewal, můj výjimečný redaktor. Sophie Burdessová, která navrhla pozoruhodnou obálku. Thalia Proctorová, jejíž ostrůžky zrak mi pomohl nechat Mila jiskřit životem. Ohromující duo z propagace a marketingu Kirsteen Astorová a Emma Williamsová, které přispěchaly se svými tlapkami a nechaly Milův hlas přehlušit okolní rámus. A tým pečující o práva, který Mila posadil do letadla, vzal ho na cestu kolem světa a naučil ho mluvit několika zajímavými novými jazyky.

Na osobní notě děkuji báječným mladým mužům a ženám z mé skupiny tvůrčího psaní ve Wellington College: vaše povzbuzování pro mě tolik znamená. Nepřestávejte psát! Helen Dahlkeová, Liz Martinezová, Joanno Seldonová a Jane Cooperová – děkuji vám, moji písíci kamarádi. Děkuji mamince, která ve mě věřila jako ve spisovatelku od chvíle, kdy jsem udržela tužku. Děkuji Anne Holtzové a Tatě Suzanneové za to, že mě mají rády a jsou mojí rodinou. Děkuji Windmill, že mě udržuje v chodu. Děkuji Viole a Sebastianovi, svým bílým kočičím přátelům, kteří mi během dlouhých dnů za psacím stolem obstarávají teplo, lásku a zábavu. A konečně děkuji mému milovanému manželovi, mé spřízněné duši a prvnímu čtenáři – Hughu, svět si jednoho dne všimne, jak jsi skvělý.

1

Milo

Milo seděl na podestě mezi schody u stolku s počítačem a poslouchal sss-syčení hasičské stříkačky na příjezdové cestě. Teprve před chvílí pustili hasiče zadním vchodem do domu.

„Chci, abys mi našel seznam pečovatelských domovů,“ řekla mamka.

„Nemohla by babička zůstat do Vánoc?“

Babička byla vlastně tatškova babička a Milova prababička, všichni o ní ale mluvili prostě jako o babičce.

Milo pootočil hlavou a díval se na řetěz s vánočními světýlky, který omotal kolem sloupků zábradlí vedoucího nahoru do babiččina pokoje. Napadlo ho to, když si všiml, jaké má babička potíže najít vypínač.

Mamka Milovi nasměrovala hlavu zpátky, aby se díval na ni, a odpověděla: „Ne.“

„Ale...“

„Nenaléhej,“ řekla mamka a hned potom pevně sevřela ústa. „Nenaléhej“ byla mamčina oblíbená reakce v každé situaci.

„Ale mami – za ten požár můžu já, měl jsem se jít dolů podívat dřív.“

Byla to pravda. Každé ráno, když babička s námahou zdolala schody ze svého pokoje v podkroví dolů do kuchyně a uvařila si hrnek sladkého čaje se spoustou mléka, bylo na Milovi, aby se ujistil, že je v pořádku. Ležel v posteli a poslouchal náповědu:

1. Ťuknutí babiččina kostkovaného hrníčku, když ho sundávala ze stojánku.
2. Nasátí vzduchu a vyskočení víčka sklenice s čajovými sáčky.
3. Zarachocení zásuvky s příbory, když si brala svou oblíbenou

lžičku, tu z pravého stříbra s reliéfem na rukojeti.

4. Plnění konvice (i když se Milovi většinou povedlo nezapomenout ji naplnit už večer, protože babička měla slabá zápěstí a měla co dělat, aby váhu takového množství vody udržela v ruce).
5. Cvaknutí vypínače na konvici.
6. Ticho.
7. A potom přivádění vody do varu, pára tlačící na víčko, bubliny valící se jedna přes druhou jako pěnicí moře a pak cvaknutí, když voda začala vřít.
8. Po kroku 3 babička někdy zapoměla, že mají varnou konvici, otevřela zásuvku s rendlíky, jeden naplnila a zapnula sporák. To byl signál pro Mila, aby přehodil nohy přes okraj postele a šel dolů. Měli totiž plynový sporák a babička ho nesměla používat.

Milo nevěděl, proč ten den zvuk zásuvky s rendlíky neslyšel. Musel být ospalý, nebo byla možná babička mimořádně potichu, ale než ucítil chvění v hrudi, které mu říkalo, že ho babička potřebuje, a než začal Hamlet v garáži kvičet, protože nasál rypáčkem příliš mnoho kouře, bylo už pozdě, kuchyň byla v plamenech.

„Hlídat babičku není tvoje povinnost,“ řekla mamka.

Naklonila se a políbila Mila do vlasů. Děkala to vždycky: nejdřív mu vyhubovala a potom ho políbila. Cítil z ní spáleninu, lepkavý parfém a spánek.

„Až bude tohle všechno za námi, dovolím ti nechávat Hamleta v domě,“ řekla.

Milo se naklonil pod stůl a podrbal Hamleta mezi ušima. Teď tady směl být jenom proto, že ho požár vyděsil. Milo byl nešťastný z toho, že musí Hamlet žít úplně sám v garáži: garáž byla studená a vlhká a neměla žádná okna. Takhle by nikdo žít neměl. Jenomže kdyby si měl vybrat mezi tím, jestli Hamlet odejde z garáže, nebo jestli babička zůstane bydlet s nimi, musel by se Milo rozhodnout

pro babičku. Hamlet by to pochopil.

Mamka se dívala Milovi přes rameno na obrazovku počítače. „Nechceme nic nóbl, Milo, babičce by se to nelíbilo.“

Milo tedy zkusil zadat do Googlu *ne nóbl pečovatelské domy*, ale Google to nepochopil a odepsal: *měli jste na mysli nóbl pečovatelské domy?*

Jakmile Milo usadil babičku do bezpečí na příjezdovou cestu a jakmile šklubnutím otevřel velká garážová vrata, vytáhl Hamleta z jeho klece a dal ho babičce na starost, vrátil se dovnitř a křičel: *Hoří! Hoří! Mami! Tady hoří!*

Mamka se přiřítla po schodech dolů a vyběhla ven z domu, nenamalovaný obličej celý bílý a napuchlý. Když uviděla babičku, nezeptala se jí, jak je na tom, ani neřekla, jak se jí ulevilo, že je Hamlet v bezpečí venku z garáže, a nepochválila Mila, že všechny zachránil. Jenom pořád dokola vykřikovala vysokým hlasem: *Tak tohle je poslední kapka. Tohle je poslední kapka.*

Milo i babička moc dobře věděli, co ta zatracená poslední kapka znamená: znamená, že babička půjde do domova. Mamka zabodla okousaný růžový nehet do obrazovky počítače. „Tyhle pokoje jsou hrozně velké,“ řekla. „Babička si tam bude připadat ztracená.“

Milo tedy hledal pečovatelské domy s malými pokoji. Potom si ale vzpomněl na tu spoustu věcí, co má babička nahoře, třeba pradědečkovy dudy, jeho uniformu, krabice plné dopisů, které od něj dostala, mapu Inverary, obrázek rybářské lodě a malé rádio, a že by si je všechny chtěla vzít s sebou.

„Vůbec nic mi to nenabízí.“ Kdyby se Milovi podařilo vzbudit v mamce dojem, že to není jednoduché, možná by ustoupila.

„Ale no tak, panebože, Milo.“ Mamka zvedla oči k babiččinu pokoji a poškrábala si červené místečko na krku. Potom se naklonila a zašeptala: „Prostě najdi něco levného.“

Mamka napsala slovo **LEVNÉ** na zadní stranu obálky a strčila ji Milovi přímo před obličej, aby se neztratila v neostré části jeho zorného pole. Přejel slovo prsty: tlačila na tužku tak silně, že písmena vystupovala jako Braillovo písmo.

„Musím jít a uvařit těm hasičům trochu čaje.“

Mamka, ještě pořád v noční košili (té nabírané, co vypadala jako záclonky v kuchyni, aspoň předtím, než začaly hořet a změnily se v černé mûry popadané na linoleu), spěchala zpátky dolů. Milo slyšel otevírání dvířek skříňky a šustění balíčku čokoládových sušenek. Plastová varná konvice se roztavila, takže Milo nevěděl, jak chce mamka vodu na čaj uvařit.

Milo neměl v úmyslu mamce dovolit, aby babičku strčila do nějakého domova. Bude dělat, jako že s tím souhlasí, a až se mamka uklidní, dojde jí, že babička nepatří nikam jinam než sem do toho pokojíku v podkroví, který pro ni taťka upravil, a že Milo je tou nejlepší osobou, která se o ni má starat. Potom budou mít ty pravé Vánoce, všichni čtyři: Milo, babička, Hamlet a mamka.

Milo prolétl seznam domovů na obrazovce. Všechny se jmenovaly jako nějaká zahradní centra, třeba Žaludová chaloupka, Ptáčí háj, Bukový vršek nebo Kakací vyhlídka. To poslední jméno si vymyslel.

Milo zadal do vyhledávače *ne levné pečovatelské domy* a čekal, až se načte nová stránka.

„Už jsi něco našel?“ volala na něj mamka z přízemí.

Pach spáleniny zalezl do koberců, závěsů a stěn a Mila z toho šimralo vzadu v krku.

Zakašlal a zavolal na ni: „Skoro!“

„Dobře, až to budeš mít, dej mi telefonní čísla a já domluvíím pár návštěv.“

Milo neodpověděl.

Nad ním zapraskala prkna v podlaze a potom potrubím zavibrovala pouštěná voda. Doufal, že babička nezapomene kohoutek zavřít. Jakmile bude hotov s tím praštěným seznamem, půjde nahoru a poví babičce, že v žádném případě mamce nedovolí, aby ji vykopla. Měl vymyšlený plán, jak zařídit, aby mohla babička zůstat, a ne jenom do Vánoc.

2

Lou

Lou zavřela oči. Cítila, jak Milo zadržuje dech, slyšela bzukot jeho myšlenek, viděla, jak mhouří oči na obrazovku. Sotva mu určili diagnózu, začala se cvičit v umění vidět svět stejně jako on: skrz otvor ve tvaru „o“. Přestože toho Milovu zraku tolik unikalo, bylo zvláštní, jak se to, co svou skulinkou viděl, najednou stávalo větší a ostřejší.

Potom ťuk, ťuk, ťukání jeho prstíčků do klávesnice. Zdá se, že úplně stačí pár ťuknutí, aby se pro ni našel nový domov.

Cítila rytmus jeho srdce, toho rána hodně rychlý. Měla ho na to lépe připravit, měla mu pomoci pochopit, že přišel čas, aby odešla.

Lou otevřela oči, vstala a šla se podívat oknem své ložnice. Pozorovala Sandy, která stála na příjezdové cestě, kalhotky se jí zařezávaly do tlustých válců zadnice a dělaly jí na noční košili boule. Muži v těžkých vysokých botách a žlutých helmách s lomozem tahali hadice a přitom poočku pokukovali po jejích promodralých stehnech s dolíčky.

Pan Overend, který bydlel přes ulici, pohnul ve své ložnici záclonami. Pořád jen spí, tenhle chlap, buďto spí, špehuje, nebo si hvízdá. Lou ho poslouchala už pět let a ještě se jí nepodařilo přijít na to, co to hvízdá za melodii.

A potom zvuk Sandy a jejích pantoflí na kuchyňských dlaždicích, klapity klap, jako kdyby stepovala. To děvče se pořád předvádí, a teď huláká nahoru na Mila, nutí toho chlapce, aby dělal věci, které by měl dělat Andy, kdyby tu byl.

Lou se nadechla. Bylo překvapivé, jak vysoko nahoru se pach vlhkého kouře, spálené dřevotřísky a tavicích se plastů vyšplhal. Zadívala se na své ruce a otočila je dlaněmi vzhůru: její čarou života se táhly šmouhy popela.

Otřela si ruce jednu o druhou a představila si, jak ji Milo škádlí:

Moc dobrý zločinec by z tebe nebyl, babi. Necháváš po sobě spoustu stop.

Doufala, že protentokrát si Milo nevyšiml, co udělala.

Udělala ale přece správnou věc, nebo ne? Rozhodný čin, něco velkého, aby Sandy přesvědčila, že musí jít. A je to správné i kvůli Milovi – jejím hlídáním už tráví strašnou spoustu času.

Najít sirky jí trvalo pořádně dlouho. A nebylo snadné trefit správný úhel škrtnutí. Ty její hloupé neohrabané prsty. Potom jí ale plamen vyskočil z rukou jako ptáček. Chytil se volného konce role papírových utěrek, bílý pták, potom černý pták s papírovými křídly, pak šedé peří popela padajícího kolem ní.

A potom Milova ruka v její, měkká, jako by byla z těsta, vyvádějíci ji ven z domu.

To je dobrý, babi, všechno bude v pořádku.

Lou došla do koupelny a stoupla si k umyvadlu. Otočila kohoutkem a pozorovala, jak jí voda protéká mezi prsty a odplavuje popel do odpadu.

Pálily ji oči. Na hřbet ruky jí dopadla slza.

Drahoušek, drahoušek Milo.

Nebreč, babi, slyšela, jak ji nabádá.

Lou se podívala na svůj obraz v zrcadle. Viděla plameny, které jí tančily kolem hlavy. Jak že k tomu došlo?

Nehoda. Ano, byla to nehoda, tak to řekla hasičům.

Plynový sporák. Správně, tak.

ZAPOMNĚLA JSEM, ŽE MÁME VARNOU KONVICI, napsala do svého bloku, jelikož její hlas zůstával i nadále ztracený. *HLUPAČKA, JÁ HLUPAČKA*. A potom se z plamínku najednou stal obraz velkého plamene, náhlý závan, kus papírové utěrky ležel moc blízko.

Nehoda, ano.

Povím mamce, že jsem to byl já, řekl Milo, který věděl, jak bude Sandy reagovat. A potom jí strčil do dlaně malou bílou pilulku. Nikdy nezapomněl, dokonce ani v takové ráno, jako bylo tohle.

Nekonečné čekání na studené příjezdové cestě.

Kvílení hasičské stříkačky. Dusot těžkých bot, armáda

zaplavující dům. A potom ji pustili zpátky dovnitř, třicet dva schodů až nahoru, vzhůru kolem Milova pokoje, podél vánočních světlýlek, která pro ni rozvěsil, a pak vzhůru až do jejího pokoje pod střechou, tak jako Rapunzel.

3

Milo

O týden později Milo připoutal babičku na zadním sedadle auta a vyškrábal se vedle ní.

Položil jí do klína její blok s tužkou, pro případ, že by během prohlídky domovů chtěla něco říct. Milo babičku nikdy neslyšel mluvit nahlas, stejně ale věděl, jak její hlas zní. I když nepsala do bloku ani nesešla vedle něho, její slova mu vstupovala do hlavy, tiše a zřetelně.

„Dozadu ne, Milo,“ řekla mamka. „Potřebuju tě vpředu, abys obsluhoval ten přístroj.“ Mávla rukou směrem k satelitní navigaci přichycené k čelnímu sklu. Milo se pokusil vyměnit si pohled s babičkou, babička ale nedávala pozor. Seděla s rukama složenýma v klíně, s pohledem upřeným okénkem někam ven.

Tentýž prázdný pohled měla, už když za ní předtím Milo přišel nahoru do jejího pokoje, aby jí pomohl s oblékáním. *Na Vánoce budeš zpátky*, slíbil jí a vytáhl jí podkolenky přes lýtka. Ona se ale jen upřeně dívala na čáry ve svých dlaních.

Když se vrátil dolů, neřekl mamce, že je na koberci mokrý flek, protože babička nezavřela kohoutek.

Milo mamce neříkal ani polovinu věcí, které o babičce věděl.

Jako že se probouzí uprostřed noci, přichází k němu do pokoje a vykládá mu, že se chystá na svatební cestu do Řecka a že tam na ni pradědeček už čeká.

Nebo že někdy dostane ten opravdu zlý třes a on má strach,

že by mohla omdlít, bouchnout se hlavou o roh prádelníku a sama sebe poslat k zemi.

Babička měla na bradě lepkavou šmouhu od marmelády. Měl ji před odjezdem otřít žínkou.

„Pojeďme nejdřív do toho nejlepšího,“ řekla mamka a mrkla na Mila.

Milo zadal poštovní směrovací číslo prvního pečovatelského domova z jeho seznamu. Potom protáhl paži kolem řadicí páky a ruční brzdy dozadu a dotkl se babiččiny ruky.

Její vrásčité prsty se pod jeho dlaní třásly.

Mamka jen taktak že nenabourala do starého volva zaparkovaného před domem pana Overenda. „To pitomý auto, zabírá tolik místa a nikdo s ním nikdy nejezdí. Někdo už by ho měl konečně odtáhnout do šrotu.“

Milo vzhlédl a uviděl rozmazaný stín opírající se o okno v ložnici pana Overenda. Zajímalo by ho, jak je to dlouho, co pan Overend seděl za volantem svého auta naposledy – vlastně by ho zajímalo, jak je to dlouho, co pan Overend vůbec vyšel z domu.

Jak tak Milo pootáčel hlavou a postupně zaostřoval malou skulinkou svého zorného pole, připadalo mu, že má vlastně docela kliku, když nemusí tohle všechno vidět. Alespoň vidí jen malý kousek šedivé oblohy, šedivých chodníků a šedivých stromů bez listů. Lidem, co vidí všechno naráz, musí připadat, že je svět dozajista pohlť. Milovi stačilo potočit hlavou, zaostřit na něco jiného a předstírat, že tam ty špatné věci vůbec nejsou.

Vybavil se mu lednový den, kdy seděl ve vyšetřovně doktora Nolana. Bylo mu příjemné dotýkat se velkého křesla s vysokou opěrkou hlavy a líbily se mu všechny ty přístroje, které mu dělaly s očima divné věci. Byla to suterénní místnost, takže v ní nebyla žádná okna. Všude po stěnách visely plakáty znázorňující, jak oči vypadají zevnitř: doktor Nolan vysvětloval, co Milovým očím chybí, a ukazoval jim všechny nervy, žíly a svaly, které vypadaly jako mapa londýnského metra, jenom zamotanější. A potom Milovi ukázal obrázek

oranžového měsíce a řekl, že tak vypadají jeho sítnice, že kvůli těm světlejším kouskům oranžové vidí jenom část světa, tu část skrz jeho skulinku. V tu chvíli začala mamka brečet, což znamenalo, že doktor Nolan musel dojít na záchod pro ubrousky, ale Milo nedokázal od oranžového měsíce odtrhnout oči. Byl tak krásný.

Milo se opřel a zadíval se nahoru do stromů. Nemohl se dočkat léta. Bude brát Hamleta na procházky do parku, což bylo vedle babiččina pokoje v podkrovi jeho nejoblíbenější místo na celém světě. Napsal si o Hamletovy papíry, o potvrzení, že nemá žádnou nemoc jako slintavku a kulhavku, která by zabila všechny ovce a krávy na farmách v okolí. Ne snad, že by v okolí Sliptonu nějaké ovce, krávy nebo farmy byly.

Když míjeli velká černá vrata do parku, přitiskl Milo nos na sklo. Za cedulí ZÁKAZ ZNEČIŠŤOVÁNÍ s obrázkem černého psa v červeném kruhu přičapnutého nad kouřící hromádkou výkalů klečel na spacím pytli nějaký člověk s rozčuchanými vlasy a hnědou kůží.

Zvedl ruce k uším, potom se předklonil a čelem se dotkl země. Dělal *polohu psa s hlavou dole* z mamčina DVD. Kvůli očím nesměl Milo dělat normální sporty, takže ho mamka někdy přinutila, aby s ní cvičil jógu. *Nechceš přece, aby ti narostla stejná madla lásky jako tvému otci*, řekla mamka a píchala přitom Mila do měkkých míst na bocích. Jenomže teď jógu necvičili už celé měsíce, ani jednou od doby, co od nich taťka odešel, a madla lásky mezitím narostla mamce a byla aspoň desetkrát větší než taťkova.

Milo se otočil dozadu, stiskl babičce ruku, zašeptal: *Podívej*, a ukázal hlavou směrem k parku.

Když babička toho cvičícího člověka zahlédla, koutky úst jí vyskočily nahoru.

„Otoč se a soustřeď se na ten přístroj,“ okřikla ho mamka. „Potřebuju vědět, kde mám odbočit.“

Mamka neměla ráda hlas paní z navigace. Taťka o něm říkával, že je sexy a že ho nahazuje, jako to spouštěcí tlačítko na počítači, myslel si Milo. Takže teď nechával Milo navigaci puštěnou v tichém režimu a změny směru hlásil sám.

„Odbočka doprava po 400 metrech.“ Použil hluboký hlas, který člověk slyší při hlášení na nádraží, jenomže nikdo nemohl ocenit, jak dobře to znělo, protože jim zrovna nad hlavami přelétalo letadlo, které jeho slova přehlušilo. Takový už byl život ve Sliptonu: každých pár minut vám kvůli Boeingu 747, který se řítí po obloze, unikla část dění kolem. V dopravních špičkách se to zhoršovalo.

„Cos říkal?“ vykřikla mamka, právě když míjela ohlášenou odbočku.

4

Milo

V poledne seděli v autě před asijským obchodem, žvýkali sendviče, babička vzadu pospávala. Zatím se mamce žádné z míst z Milova seznamu nelíbilo.

„Co tohle?“ zeptala se mamka a zabodla okousaný červený nehet do poslední řádky Milova seznamu: **POMNĚNKOVÉ DOMOVY.**

V naději, že mamku přelstí, napsal Milo jméno posledního domova na samý konec seznamu co nejmenším a nejtenčím písmem. Byl to jediný pečovatelský domov, který se mu zamlouval, a tak si myslel, že by ho tam měl přidat: když už od nich babička musí odejít, měla by aspoň žít na nějakém pěkném místě. Byl z toho ale celý rozpolcený. Jestli se ten domov bude líbit i mamce, nikdy ji nepřesvědčí, aby směla babička zůstat doma.

Ve fotogalerii Pomněnkových domovů se staří lidé usmívali, nevypadali ani moc vrásčité a procházeli se bez pomoci chodítek. Všechno vypadalo čisté, upravené a svěží a byla tam spousta obrázků moc krásné zahrady. Babička zahrady milovala. A když tam zavolal, aby domluvil návštěvu, vzala to doopravdy milá sestřička a říkala, že samozřejmě mohou přijet a že jim ona sama všechno ráda ukáže.

„Tohle je moc drahé, mami...“ Potom se Milo ohlédl dozadu na babičku, protože si vzpomněl, že různé věci vnímá, i když spí.

„Myslím, že tenhle domov se ti líbit nebude, mami.“

Mamka už ale nastartovala. „Pojedme se tam podívat.“

A ono se jí tam líbilo.

Líbila se jí sestra v bílém stejnokroji se zářivě bílými zuby a šedými vlasy sčesanými dozadu, která Mila přehlížela a mamku přivítala, jako by se už znaly. A líbilo se jí, že do pěti minut od chvíle, kdy prošli dveřmi, pověděla sestra Thornhillová mamce o splátkovém programu Pomněnkových domovů. Žádný z ostatních pečovatelských domovů splátkový program nenabízela.

„Bude vám započítána malá částka úroku, znamená to ale, že nemusíte všechno platit předem. Tím se vám zmírní finanční břemeno.“

Mamce se rozzářily oči.

Babička s Milem zůstali pár kroků za nimi.

Ze zadu vypadala ta bílá ošetřovatelka jako kostlivec: vysoká, špičatá, vychrtlá. Čekal, že začne při chůzi chřestit. Ani trochu nevypadala tak, jak působila v telefonu.

Přestože byli na veřejném místě, nepouštěl Milo babiččinu ruku.

„Jako ředitelka Pomněnkového domova bydlím tady v budově, takže jsem k dispozici dnem i nocí.“

Všechno bylo křiklavě bílé, stejně jako sestra: stěny, dveře i podlahy.

„Jsme tady velmi přátelská malá komunita.“

Mamka se pořád ohlížela se slovy: „No není to pěkné?“, oči zúžené do zářících štěrbin, nebo: „Je to tak blízko, můžeš babičku navštěvovat, kdy budeš chtít.“

Milo neodpovídal a babička neposlouchala.

Potom se na konci chodby objevila nějaká paní, pod paží si nesla starý magnetofon, a z reproduktorů vyřvávala hudba, která zněla jako to album Boba Marleyho, co si dřív taťka pouštěl v autě. Stařenka poklepávala holí do rytmu reggae.

Babička ožila a prudce zvedla hlavu.

„Kdo je to?“ zeptal se Milo. Tahle paní byla zatím to nejzajímavější, co tady viděl.

„Omluvte mě, prosím.“ Sestra Thornhillová vyrazila chodbou.

Milo měl nemocné oči, zato ale mimořádně dobrý sluch. Když se od nich sestra Thornhillová vzdalovala, zaslechl přes vrzání jejich bílých plastových pantoflí, jak si pro sebe mumlá: „Hloupá ženská, dobře ví, že sem nesmí chodit.“

Milo se zadíval svou skulinkou: jakmile byla sestra Thornhillová nablízku, stařenka se otočila a dala se na ústup. Měla příjemnou usměvavou tvář s buclatými tvářemi a pletí tmavou a lesklou jako kaštánek. Když ale Milo trochu pootočil hlavou, všiml si mokré skvrny vzadu na jejích šatech. Sestra Thornhillová chňapla stařenku za loket a vedla ji směrem k ohybu chodby.

„K tomu je asi zapotřebí velká oddanost,“ řekla mamka, „když se má postarat o všechny pacienty.“

Během pár minut byla sestra Thornhillová zpátky po mamčině boku.

„To byla paní Moseleyová, ráda se toulá.“ Povzdechla si. „Takový drahoušek,“ procedila skrz sevřené rty.

Když procházeli kolem kuchyně, babička pustila Milovu ruku a vydala se k létacím dveřím.

„Copak je, babi?“ volal za ní.

Vytáhla se na špičky a nakukovala dovnitř kulatým sklem ve dveřích.

„Babi?“ Milo si šel stoupnout vedle ní. Napadlo ho, že když se lidi dívají takovým okénkem, třeba vidí svět stejně jako on.

Nad hrncem s bublající vodou stál nějaký člověk se snědou kůží, tmavými kudrnatými vlasy a tmavýma očima. Zpíval si písničku, která zněla rychle a kodrcavě a připomínala Milovi, jak zní nahrané hlasy, když je přehráváte zrychleně. Ale slova, co zpíval, nebyla v angličtině ani v žádném jiném jazyce, který kdy Milo slyšel.

Babiččina tvář se uvolnila a prvně od požáru přestala dělat tu

věc s koukáním někam do prázdna. Svezla se zpátky na paty, zavřela oči, stála tam, pohupovala se v bocích a poslouchala mužův zpěv.

„Co tam děláš, Milo? Hned přiveď babičku sem k nám!“ volala mamka z konce chodby.

Milo měl za to, že by na místech, jako je tohle, člověk neměl zvyšovat hlas. Podíval se na bílou sestru, aby zjistil, jestli se na mamku nezlobí, ale sestra se usmívala a ukazovala přitom velké bílé zuby. Její úsměv Milovi připomínal nálepky, co dostávají děti na hraní: z různě zkombinovaných úst, obočí a knírů se dají sestavit bláznivé nesouměrné obličejce.

Když je babička s Milem dostihli, řekla mamka: „Všechno je dohodnuté – babička se stěhuje v pondělí.“

V pondělí? Jako že pozítří? Milo si myslel, že bude mít mraky času vymyslet plán, jak mamku přesvědčit, aby si to rozmyslela.

„Copak vy nemáte čekací listinu?“ zeptal se Milo sestry. Ve většině pěkných míst, která našel na internetu, čekací listiny měli. „Nebo formuláře, které se musí vyplnit?“

Sestra zavrtěla hlavou. „My v Pomněnkovém domově máme pro nové klienty vždycky otevřeno.“

„Klient“, tak říkal ten úředník v bance mamce, když přišla žádat o další peníze, které potřebovala na svůj salon krásy, co měla zřízený v zahradní boudě, a na splácení hypotéky. Mamka potřebovala peníze kvůli taťkovi. *Tvůj táta odletěl s tou svou Courou do Abú Dhabí*, řekla Milovi, když jednoho červnového odpoledne přišel ze školy. Ještě horší bylo, že Coura byla těhotná. Taťka vybral jejich společný účet v bance a prohlásil, že jsou to jeho peníze a Sandy by si měla najít práci, ve které by pro změnu nějaké peníze vydělala. Tím to bylo všechno ještě horší než zlé.

Když o tom teď přemýšlel, hlas Coury se tak trochu podobal hlasu té paní z navigace. Možná proto jí dal taťka přednost před mamkou.

„A co taťka?“ zeptal se Milo. „Neměli bychom zjistit, co si o tom myslí on?“

Nad hlavami jim zaburácelo další letadlo. Protihlukovou izolaci měli v Pomněnkovém domově horší než u nich doma.

Mamka hluku využila a tvářila se, že Mila neslyšela.

Milo promluvil hlasitěji. „Musíme o tom říct taťkovi, je to taky jeho rozhodnutí.“

Věděl, že zase naléhá a že se to mamce nebude líbit, jenže babička byla přece tátova babička. To ona se o něj starala, když byl malý a jeho rodiče na něj neměli čas, protože pracovali v Edinburku, a on se jí pak ujal, když jeho rodiče tvrdili, že jsou sami moc staří na to, aby se o starou paní postarali. Taťka ji miloval a taky chápal, jak moc znamená pro Mila.

Milo věděl, že není správné, aby si to myslel, občas si ale přál, aby do Abú Dhabí odletěla mamka a taťka zůstal tady ve Sliptonu.

„Táta na tohle nemá čas,“ odsekla mamka.

Mamka podala sestře Thornhillové ruku a pořád dokola jí děkovala, což Milovi připadalo pořádně hloupé, protože jí přece za to, že sem babička přijde bydlet, budou platit.

„Smí sem domácí mazlíčci?“ zeptal se.

Sestra koukla dolů na Mila. Její nalepovací úsměv se odloupl a spadl na podlahu.

Mamka škusbla Milovou paží.

„Bohužel ne,“ řekla sestra Thornhillová.

Pokud tady má babička zůstat, než Milo přijde na způsob, jak ji odtud dostat, chtěl, aby u sebe měla Hamleta.

Mamka o tom sice nevěděla, ale Hamlet trávil s babičkou v jejím pokoji v podkroví spousty času. Když byla babičce zima, Hamlet to vycítil a přitulil se blíž, a když dělala divné věci, jako že si mačkala sprchový gel na zubní kartáček (a celou věčnost se jí pak dělala pěna u pusy) nebo že si brala rádio do vany (a mohl ji zabít elektrický proud), Hamlet začal chrochtat a kvíčet, dokud se buď nevzpamatovala a neuvědomila si, co dělá, nebo dokud ho neuslyšel Milo a nepřišel nahoru dát všechno do pořádku.

To Hamlet zjistil, že hoří. Měl čich daleko citlivější než pát-

rací psi, takže když ucítil kouř, kvičel jako zběsilý, dokud se Milo neprobudil, nesešel dolů a nenašel babičku, jak stojí nad sporákem.

Kromě toho by se babička s Hamletem necítila tak sama uprostřed bílých stěn, mezi těmi bílými lidmi s jejich bílými zuby, bílými uniformami a vrzajícími bílými pantofli.

„Myslím, že jsme pro babičku našli dokonalé místo, co říkáš, Milo?“ zeptala se mamka v autě cestou domů. „Věděl jsi, že mají Pomněnkové domovy po celé zemi?“

Milo pokrčil rameny. Znělo to trochu podezřele, jako by to byl spíš řetězec na prodej pizzy a ne místo, kde se dá žít. Vzal babičku za ruku a stiskl ji pevněji než kdy dřív.

5

Tripi

Hloupé anglické jídlo! říkal si Tripi v duchu, když zvedal hrnec vařených brambor ze sporáku.

Odnesl brambory ke dřezu a vyklopil je do cedníku. Pára se mu vyvalila do obličeje a páčila ho v očích. Uskočil stranou a nacákal vodu na podlahu.

„Kristepane, buďte přece opatrní!“ Anglická slova z úst sestry Thornhillové padala jako cihly. „Myslela jsem, že snad máte být kuchař s praxí, ne?“

Tripi *byl* kuchař s praxí, jen neměl praxi ve škrábání, krájení a vaření brambor čtyřicet hodin denně. Brambory a maso, které vypadalo jako stará podešev zapomenutá na slunci. Brambory a řídké, ohřívané dušené maso z konzerv, co objednala. Brambory a předvařená zelenina ve světle mechově zelené barvě, která mu připomínala barvu uniforem, jaké v Sýrii nosili rebelové. Ze všech sil se snažil z těch ingrediencí něco vykouzlit, jeho schopnosti ale nebyly neomezené.

Vzpomínal na hotel Four Seasons v Damašku – viděl v duchu křišťálové lustry, restauraci, v níž to hučelo turisty, šéfkuchaře, který Tripiho naučil dělat dokonalé sněhové pusinky. Napsal Tripimu doporučující dopis, aby mu pomohl dostat práci, až dorazí do Anglie. *Jednoho dne přijedu a najím se u tebe v restauraci*, řekl mu. Mysleli si, že budou mít spoustu času, aby se pořádně rozloučili, jenže se ukázalo, že to byla poslední slova, která šéfkuchař Tripimu řekl.

„Nemůžeme si dovolit dělat tady nepořádek, Tahire,“ řekla sestra Thornhillová.

Tahir bylo jeho skutečné jméno z dokladů, ale doma v Sýrii mu všichni říkali Tripi. Bylo to jméno, které mu dala jeho malá sestřička, když se učila anglicky a zjistila, že sloveso „trip“ znamená zakopávat o věci. *To dělají nešikovně jako ty*, řekla. *Lidi, co zakopávají o vlastní velké nohy. Odted'ka jsi Tripi!* Vzhlédla od slovníku a v jejích hnědých očích to jiskřilo.

„Omlouvám se, sestro Thornhillová.“ Tripi odmotal z role papírové utěrky a vysušil jimi rozlitou vodu.

„Potřebuji vaši adresu.“ Položila vedle dřezu modré formuláře a ukázala na sloupec prázdných políček.

Pára z cedníku okraje papíru zkroutila. Tripi se díval na slova, za nimiž zela prázdná místa: *ulice, město, hrabství, země, číslo telefonu*. Byla tam ještě další políčka, jako *číslo zdravotního pojištění*, ale sestra Thornhillová mu řekla, že s těmi si nemá dělat starosti.

Jeho adresa. Mokrý tráva, na níž mu vrzala kolena, když se předkláněl ke svým modlitbám. Neproniknutelná šedivá obloha, která spolkla slunce a hřměla v ní letadla. Zavřel oči a myslel na Damašek. Súk, tržiště ve všech odstínech červené a rudé, s vůní čerstvé kávy kouřící ve sklenicích, jeho malá sestřička sedí doma v kuchyni na vysoké stoličce a vypráví mu, co se ten den naučila ve škole.

„Slyšel jste, co jsem vám říkala, Tahire?“

Tripi otevřel oči a rychle přikývl. „Ano, ano, moje adresa. Já vám ji dodám.“

Pozoroval hubenou bílou sestru, jak pochoduje k velkým

létacím dveřím. Když ji viděl prvně, udělala na něj dojem – tak dokonale upravená a čistá, obětuje vlastní život zdejšími starými lidem. Bylo mu jí dokonce líto, že bydlí tady v domově, v malém bytečku, bez manžela, bez rodiny.

Než sestra Thornhillová odešla, otočila se a podívala se na něj svými bledýma, vodovýma očima.

„A už tu nechci slyšet ten cizí zpěv. Naším návštěvníkům se nelíbí.“

Zatímco sestra Thornhillová rozrazila dveře a opustila kuchyň, Tripi si vzpomněl na kulatý vrásčitý obličej nakukující dovnitř okénkem ve dveřích a na to, jak se pak vedle jejího obličejce objevila tvář malého klučiny. Oba se při jeho zpěvu usmívali.

6

Milo

Žuchnutí.

Milovy oči se prudce otevřely.

Náraz.

Hamlet se vyhrabal zpod pokrývky a stál Milovi na hrudi, uši nastražené.

Prkna podlahy nad nimi se zatřásla. Ze stropu se uvolnil prach z omítky a přistál Hamletovi na černém oušku. Milo ho odfoukl a vlepil Hamletovi na ouško pusou.

A potom Hamlet a Milo čekali a poslouchali, co se bude dít dál.

Byla to hra, kterou s babičkou hráli, hra na to, aby opravdu pozorně poslouchal a snažil se rozeznávat co možná nejvíc zvuků. Babička ji vymyslela, když Milo přišel domů z té první prohlídky očí u doktora Nolana.

MUSÍME TI ZBYSTŘIT OSTATNÍ SMYSLY, napsala babička do svého bloku.

Babička měla teorii, že když Milo dokáže používat sluch, čich, chuť a hmat lépe než všichni ostatní, a naslouchat taky tomu hlasu uvnitř, vyrovná tím to, co mu uniká z periferního vidění.

Milo pevně sevřel víčka a poslouchal ještě pozorněji.

Žuchnutí, jako kdyby někdo upustil opravdu těžkou knihu.

Vrzání kroků přecházejících z jednoho konce podkrovního pokojíku na druhý.

Na něčem se otevřel zip a potom se zase zavíral.

A pak se něco rozbilo.

A potom povzdech – ne takový, který je slyšet, babička nevydávala hlasité zvuky, ale hluboký, mohutný povzdech v její hlavě a v jejím srdci, tak velký, že ho cítili i Hamlet a Milo.

Milo si promnul oči a pootočil hlavou k oknu. Venku byla ještě tma, oranžové pouliční lampy bzučely.

„Jdeme.“ Milo vzal Hamleta do náručí. „Babička nás potřebuje.“

Milo se proplížil kolem mamčiny ložnice a na chvíli se zastavil, aby se ujistil, že spí. Když od nich taťka odešel, Milo ji slyšel scházet po vrzajících schodech, přecházet po kuchyni, pak mlasknutí otevírající se mrazničky a lupnutí, když ji zase zavřela, a potom tichý bzukot televize z obýváku. Ráno ji pak nacházel spící na gauči, polévkovou lžící a promáčený kyblík od višňové zmrzliny ležel v lepkavém nepořádku na konferenčním stolku. Teď už to nějakou dobu neudělala, pořád ale mívala špatné dny.

Když Milo získal dojem, že slyší mamčino pravidelné oddechování ve spánku, vydal se dál ke schodům do podkroví. Vánoční světýlka se mu míhala před unavenýma očima, střídavě zaostřená a rozmazaná, a on ucítil zachvění v hrudi, což znamenalo, že takové chvění musela mít i babička. To by vysvětlovalo, proč nemohla spát, proč dupala po pokoji a proč tolik vzdychala.

Milo nesnášel pomýšlení na to, že je to možná poslední noc, kdy vyšplhá nahoru po schodech a najde ji tam, že se o ni už brzo bude starat sestra v bílém stejnokroji s bílými zuby a umělým úsměvem.

Zlehýnka zaklepal na dveře, chvílku počkal a potom vešel dovnitř.

Pootácel hlavou centimetr po centimetru, dokud si neprohlédl celou místnost.

Bylo to, jako by tam vybuchla bomba. Všude po podlaze ležely babiččiny věci: její dudy, mapa Skotska, obrázek zátoky v Iverary, kde vyrůstala, fotografie pradědečka v jeho vojenské uniformě, a všechno její oblečení, boty a knížky. Střepy babiččiny oblíbené žluté vázy trčely z koberce jako střepiny šrapnelu. A uprostřed toho všeho, jako jedna z těch sebevražedných atentátnic, o kterých pořád mluvili ve zprávách, již se podařilo přežít navzdory výbuchu, stála babička, šedivé vlasy jí trčely z hlavy v rozčuchaných chomáčích, s široce rozevřenýma očima a skelným pohledem.

„To je dobrý, babi.“ Milo šel k ní, vzal ji za ruku a odvedl ji zpátky do postele. Chvěla se. „Tady.“ Položil jí Hamleta na kolena. „Je lepší než ohřívací láhev.“

Milo položil babiččiny prsty na Hamletovo malé teplé tělíčko a potom pohládl hřbet jejích rukou. Kůži měla tenkou jako pauzovací papír, stěží zakrývala čáry fialových žil připomínajících pavučinu.

Vzhlédla a její tvář se trochu uvolnila.

„Jen tady chvíličku počkej,“ řekl Milo. Políbil ji na temeno hlavy a odešel do koupelny.

S cvaknutím otevřel koupelnovou skříňku a mířil očima na jednu lahvičku po druhé. Byla tam lahvička s malými růžovými pilulkami, které babička brala proto, že měla moc cukru v krvi. Byla sice hubená jako kluci z jejich školního fotbalového družstva, jenže byla živa o sušenkách a přeslazeném čaji a s oblibou cucala kostky cukru, a doktor říkal, že jí proto hrozí *riziko*. Potom tu byla lahvička zeleno-bílých pilulek, které měly babičce pomáhat spát. Doktor říkal, že tyhle prášky jsou dobré na to, aby se zklidnila, když se dostane do jednoho ze svých zmatených stavů. Až na velice výjimečné situace se Milo snažil tyhle pilulky babičce nedávat, protože

po nich byla ospalá a mimo sebe, a vůbec už to nebyla babička.

Přesunul pohled na další lahvičku. Kouzelné rozmotávající pilulky pro chvíle, kdy se babiččin mozek rozběhl do milionu různých stran a ona zapomínala, kde je a co se zrovna chystala dělat, a někdy dokonce nevěděla, kdo je Milo. Sáh po téhle poslední lahvičce, zatlačil na víčko, odšrouboval ho a jednu pilulku si vyklepal do dlaně.

Když se vrátil, položil malou bílou pilulku babičce do dlaně, podal jí sklenici vody a potom jí došel pro blok s tužkou, který mívala vždycky na okně.

Nebe už se trochu prosvětlovalo do inkoustové šedi a zavřeným oknem přilétlo zacvrlikání, jako od ptáka, jenom ostřejší a lidštestší.

Hamlet se skulil z babiččina klína na postel a namáhavě se plazil přes matraci směrem k oknu. Milo ho zvedl a oba vyhlédli ven.

Pod srpkem měsíce, tenkým jako kroužek cibule, stál ve svém okně pan Overend. Někdy si Milo říkal, jestli pan Overend není duch, kterého mimo něho a babičky nikdo jiný nikdy nespatriil. Pan Overend stiskl rty a znovu zahvízdal. Za svítání s oblibou napodoboval ptáky.

„Už se do toho zase pustil,“ řekl Milo.

Babička jako by neslyšela.

Položil blok babičce do klína a potom se rozhlédl po pokoji. Všude byl tak strašný nepořádek, že nevěděl, kde začít.

„Tak ses dala do balení, babi?“

Přikývla.

„Nemusíš si s sebou brát všechno, víš?“

Babiččina tvář se nezměnila a do bloku nic nenapsala.

Milo šel a schoulil se hned vedle ní. „Jdeš tam jenom na chvíli, než přijdu na to, jak tě dostat zpátky. Vezmi si jen pár nezbytností – jako... Jako bys jela na dovolenou, babi. Musíš se sbalit nalehko, dostat všechno do jedné tašky.“

Babiččina tvář vypadala pořád zmateně. Někdy chvíli trvalo, než ty rozmotávající pilulky zabraly.

„Udělám tři hromádky, babi.“

Milo vzal babiččin blok, napsal na jeden list *S SEBOU*, na druhý *NECHAT* a na třetí *NEVÍM JISTĚ*, jeden po druhém je odtrhl a všechny jí podal.

„Budu postupně ukazovat na věci, babi, a ty můžeš pokaždé zvednout jeden papír a dirigovat mě tak při balení.“ Milo se zašklebil. „Je to jako jedna z našich her.“

Milo si myslel, že bude babička ráda, když to bude hra, ona se ale zamračila, tváře jí najednou zrudověly a oči se jí zamžily. Zřejmě se vyčerpala tím, jak se úplně sama snažila sbalit. Milo jí pomohl začít s balením už před několika dny, ona ale pořád měnila názor na to, co si chce vzít a co tu chce nechat – a teď to nechala na poslední chvíli, chtěla to udělat všechno sama a vyčerpala se. Bude jí líp, až si odpočine, tohle ale musejí udělat teď. Babička odjíždí do domova hned ráno, a jestli mamka zjistí, že nemá sbaleno, vybuchne a udělá to sama, a babička nebude moct mluvit do toho, co si s sebou vezme.

Milo zahlédl Hamletovy černé nohy a zakroucený ocásek vyकुující zpod postele, vytáhl ho a položil ho zpátky babičce do klína, což ji přimělo k úsměvu a hned vypadala líp.

„Tak dobře, začneme s nezbytnostmi.“ Milo ukázal na babiččino spodní prádlo. Velké neforemné bombardáky, podprsenka se spoustou ramínek a háčků, silné karamelově hnědé punčocháče.

Babička zvedla nápis *S SEBOU*.

„Vidíš, babi, bude to zábava.“

Milo vytáhl starý babiččin kufr, který měl nepoddajné stěny jako z papundeklu a ostré zesílené rohy, odklopil víko a začal do něj opatrně skládat babiččiny kalhotky.

Hamlet si přišel sednout na babiččiny dudy, babičce se dařilo zvedat kousky papíru a Milo se při skládání a odkládání věcí dostal do opravdu dobrého tempa.

„Do Vánoc budeš zpátky, babi,“ řekl. „Uvidíš.“

Karamelové punčocháče nacpal babičce do bot.

„Tu dobu, co budeš pryč, by ses měla bavit. Budou tam lidi ve

tvém věku a tak vůbec.“

Nadechl se a rozhlédl se kolem sebe. Babiččin pokoj začínal vy-
padat alespoň trochu uklizeně.

„A já za tebou budu každý den chodit. Nebude to o tolik jiné,
než je to teď, že ne, Hamlete?“ Milo cítil, jak se mu třese hlas, a tak
dal Hamletovi pusu na hlavu, aby se zbavil toho knedlíku vzadu
v krku. „A taky za tebou propašuju Hamleta, i když ta hloupá ses-
tra říkala, že tam zvířata nesmí.“ Milo svou skulinkou prohlížel
koberec, posbíral jeden po druhém kousky vázy a odnesl je do ba-
biččina odpadkového koše.

Rozletěly se dveře.

Hamlet zakvičel a začal běhat dokola.

Milo cítil, jak babičce poklesla ramena.

„Co se to tady sakra děje?“

Z místa, kde se krčil, viděl Milo jen obrys dveří a okraj mamči-
ny nabírané noční košile, její vyboulená, sprejem opálená stehna,
její růžové pantofle a loupající se růžové nehty na nohou.

„Jen jsem babičce pomáhal...“

Maminka si Mila nevšímala a oslovila babičku.

„Je půl šesté ráno, Lou, Milo by měl být v posteli. Za pár hodin
jde do školy.“

Babička pokrčila rameny.

„Ona za to nemůže,“ řekl Milo a cítil, jak mu horkost z balení
stoupá do tváří. „Kdybys ji nenutila odejít, nemusela by se balit.“

Rozhostilo se mezi nimi ticho. Dokonce i Hamlet přestal pobí-
hat po místnosti. Jediným zvukem, který přicházel, byl hluboký
pískot pana Overenda, tentokrát ne ptačí, ale spíš takový, který
připomínal výstražnou sirénu.

„Běž do svého pokoje, Milo.“

Milo sebral Hamleta. „Zůstaneme s babičkou.“

Babička něco psala do bloku. Milo si všiml, jak se jí třesou prs-
ty, a když se podíval na písmena, viděl, že jsou všechna kostrbatá.
Šel k ní a přečetl nahlas:

PROSÍM... PŘESTAŇTE SE... HÁDAT.

„My se nehádáme,“ odsekla Sandy. „Dávám jen Milovi příkaz, a radila bych mu, aby udělal, co říkám, nebo...“ Okusovala si nehet malíčku. „Nebo mu nedovolím, aby šel za tebou po škole na návštěvu.“

Milo cítil, jak mu horko z tváří stoupá do očí. Skulinka se zúžila. Neviděl nic než mamčinu hloupou pusou, celou našpulenou a zlou. Špatné je už to, že ho nutí jít dneska do školy, což znamená, že nemůže být s babičkou, až se bude stěhovat do nového pokoje v domově, a teď mu ještě hrozí, že mu nedovolí jít za ní na návštěvu? Jestli to udělá, sbalí si vlastní kufr a nastěhuje se k babičce do Pomněnkového domova. To ji naučí.

Babička zvedla ten kus papíru, na kterém stálo *Σ ΣΕΒΟΥ* a upřeně se na Mila zadívala.

Zamrkal.

„Chceš, abych šel, babi?“ hlas se mu třásl.

Pomalou přikývla.

„Výborně, pro tentokrát jsme zajedno,“ řekla mamka. „A nezapomeň vrátit to prase zpátky do garáže.“

Milo si k sobě přitiskl Hamleta ještě pevněji a vyšel ven nad schody. Chystal se prásknout dveřmi, ale rozmyslel si to. Místo toho dupal dolů po schodech, aby to vypadalo, že se vrací k sobě do pokoje, a potom se doplazil zpátky nahoru, opravdu pomalu, klečel na koberci a díval se dovnitř malou štěrbinou v nedovřených dveřích.

„Musí si zvyknout na to, že tu nejsi,“ řekla mamka a odstrčila si kufr z cesty. „Vymklo se nám to z rukou, Lou, nemůže ti pořád takhle pomáhat.“

Milo viděl, jak se babičce plní oči slzami a jak potom něco namárala do bloku, bylo to ale moc daleko a on to nedokázal přečíst.

Zatínal pěsti. Babička přece Mila o pomoc neprosila, dělal to, protože sám chtěl. A možná že kdyby se mamka přestala litovat, přestala na chvíličku myslet na tatku a taky mu s babičkou trochu pomohla, nemusel by se o ni pořád tolik bát.

„No tak, Lou, je čas, abys odpočívala.“ Mamka teď mluvila hlasem, který byl měkčí, než Milo čekal. A potom pohladila babičku po hlavě, což nikdy neudělala, když byl Milo u toho. Uvolnila jí blok z rukou, položila ho zpátky na parapet a potom zvedla babiččiny nohy a urovnala jí je na posteli. Pak přes ni přetáhla pokrývku a ještě deku zastrkala, jako ji kdysi zastrkávala pod Mila, hezky kolem dokola, až byl vidět celý obrys jeho těla. Teď už to ale neudělala celou věčnost.

Milo si promnul oči. Balení babiččinych věcí stálo jeho oči všechnu energii, on ale nechtěl odejít, ještě ne.

Znovu se podíval škvírou ve dveřích.

Mamka seděla na posteli vedle babičky a držela ji za ruku, přesně jako předtím on.

„Pomněnky jsou prima místo, Lou. Tam se o tebe budou umět správně postarat.“

Milo ucítil chvění v mamčině hrudi, stejné jako to, co cítil, když šel předtím nahoru a díval se do vánočních světýlek kolem zábradlí.

Mamka si hlasitě povzddechla. „Takhle to bude nejlepší, pro všechny to tak bude nejlepší.“

Milo viděl svou skulinkou, jak babička zavírá oči a kýve hlavou nahoru a dolů.

Zdálo se mu, že tam mamka zůstala takhle sedět celou věčnost, hladila babičku po ruce, čekala, až usne. Seděla tam tak dlouho, až začal být ospalý taky a bál se, aby ho tam nenašla, jak spí za dveřmi, s Hamletem přituleným pod paží, takže se opravdu pomalu zvedl, snažil se nevydat přitom jediný zvuk, a odplížil se zpátky do svého pokoje.

Když už ležel v posteli, s Hamletem přituleným vedle sebe, slyšel, jak mamka nahoře chodí po pokoji a dokončuje balení babiččinych věcí.

Mamčina slova se vznášela za Milovými zavřenými očima, celá roztřesená a neuspořádaná. Jako babiččino písmo:

NEJLEPŠÍ... JE TO... PRO VŠECHNY... NEJLEPŠÍ... PRO... NEJLEPŠÍ...

Kdoví, když se na ta slova bude dívat dost dlouho, mohlo by se třeba stát, že jim začne věřit.

7

Milo

„Milo...“

Hlas paní učitelky Harrisové se přibližoval a zase vzdaloval.

Milo viděl za víčky babičku sedící ve svém křesle, bílé stěny domova se na ni tlačí. Tolik si přál, aby mu mamka dneska dovolila vynechat školu, aby mohl babičce pomoci se zabydlováním.

„Milo Moone, vnímáš mě?“ Hlas paní Harrisové teď byl ostřejší.

Nějaký prst ho dloubl do žeber. „Probud' se,“ zasyčela na něj Naďa skrz rovnátka.

„Už je zase mimo,“ prohlásil Stan za Milovými zády.

Hihňání po celé třídě, od všech mimo Nadi, ale to jen proto, že nechtěla mít problémy.

„To stačilo, Stane,“ řekla paní učitelka.

Milo ucítil zezadu kopanec do židle. Cítil Stanův tělesný pach pod jeho špinavým oblečením. Vznášel se ve vzduchu a mísil se s Nadiným sladkým parfémem, s páchnoucími rostlinami, které paní Harrisová pěstovala na okenních parapetech, a s hustým prachem rozvířovaným topnými ventilátory, které lemovaly školní budovu.

Cítil, že se mu začíná dělat zle od žaludku.

„Milo?“

„Omlouvám se, paní učitelko.“ Narovnal se, nadechl se a protřel si oči.

Učitelka se mu dostala do zorného pole, s rukama v bok, s hlavou nakloněnou ke straně.

„Jak jsem říkala, Milo, vytiskla jsem výsledky vašich testů,

nastrkala je do obálek a chci, abyste je vzali domů ukázat rodičům.“

To Milovi už docela zkazilo náladu. Ze všeho nejmíň teď potřebuje, aby do něj mamka rýpala kvůli škole.

„Chcete, abych je rozdala, paní učitelko?“ zeptala se Naďa, záda rovná jako pravítko, ostrý nosík vzhůru.

Než jí paní Harrisová stihla odpovědět, Naďa už odstrčila židli a stála před ní v pozoru. Milo a Naďa seděli vedle sebe v jedné lavici úplně vpředu. Naďa proto, že si o to řekla, a Milo proto, že podle názoru paní učitelky tak měl lepší výhled na tabuli. Mamka s tatínkou údajně paní Harrisovou informovali o tom, co znamená mít *retinitis pigmentosa*, ona ale zřejmě nepochopila, že když od něčeho sedíte dál, ve skutečnosti toho skrz skulinu vidíte víc. A že když máte celou třídu za zády, stává se z vás sedící terč.

Milo si nacpal dopis do školního batohu.

„Sbalte si věci, židle zastrčte do lavic a hezky se seřaďte u dveří.“

Milo přimhouřil oči a podíval se nahoru na hodiny. Škola jim končí až za hodinu a obloha už teď začíná tmavnout. Teď už je ba-bička v Pomněnkovém domově spousta hodin.

„Hleďte se chovat opravdu vzorně, pátá třída – chceme na strážníka Stubbse udělat dobrý dojem.“

Od září už tu měli hasiče, popeláře a záchranáře. Byla to součást jejich občanské výchovy, měli se naučit být dobrými občany – *a nikdy není dost brzy začít přemýšlet o budoucí profesi*, řekla jim paní učitelka. Jenže to byl problém. Milo dobře věděl, že by v žádném z těch povolání nebyl k ničemu. Hasič, který neuvidí plameny šle-hající ze strany domu, popelář, který posbírá jen polovinu odpadků, nebo záchranář, který si nevšimne, že na silnici leží ještě druhý člověk s přejetou nohou. Musíte vidět pořádně, jinak vám něco unikne, necháte lidi na holičkách. A propustí vás.

Přednáškový sál byl v boudě bez pořádných cihlových stěn a taškové střechy. Židle byly všechny v jedné řadě a na polici z dřevotřísky stála stará televize. Strážník Stubbs stál před třídou v černé uniformě, tmavomodré čepici s modrobíle kostičkovanou

páskou, tmavomodré neprůstřelné vestě, tmavomodré kravatě, s tmavomodrými nárameníky, v bílé košili a v reflexní žluté vestě navrch, na prsou měl přicvaknutou vysílačku a na opasku spoustu věcí, třeba obušek a pouta a opravdovou pistoli a další věci na zastavování zločinců.

Při příchodu od něj všichni žáci dostali samolepicí štítky, aby si na ně každý napsal jméno.

„Dobré odpoledne.“ Policistův hlas byl tak hluboký a zřetelný, že třída okamžitě ztichla. Dokonce i Stan na chvílku zavřel pus. Milo si přál mít hlas, který by to dokázal. „Jmenuju se strážník Stubbs a dnes vám ukážu, jak může každý z vás pomáhat policii v jejím úsilí o to, aby byl Slipton šťastnějším, bezpečnějším místem. Na začátek vám pustím krátké video.“

Ve třídě zavládlo nadšení. Paní učitelka jim skoro nikdy žádné filmy nepouštěla.

Strážník Stubbs zvedl ruce, aby se utišili, a odkašlal si. „To, co za chvílku uvidíte, je rekonstrukce místa trestného činu. Chci po vás, abyste se dívali tak pozorně a soustředěně, jak to jen svedete. Po skončení vám položím pár otázek.“

Televize se s blikáním probudila k životu.

Milo zaostřil a díval se svou kulatou skulinkou. Televizi s jejím jasně daným ohraničením měl rád: sledovat telku pro něj bylo daleko snazší než sledovat skutečný život.

Na konci filmu strážník Stubbs zastavil obraz na obličej staré paní s vlasy přikrytými sítkou, která stála na chodníku před prodejnou charity.

„Dobrá, teď zkusíme zjistit, jestli tady máme nějaké nadějně detektivy,“ řekl strážník Stubbs. „Čeho jste si všimli?“

„Ten chlap strčil tý starý ženský ruku do kabelky,“ vyhrkl Stan.

„Hlaste se, prosím,“ řekla paní učitelka.

Strážník Stubbs mrkl na Stanovu jmenovku. „Dobře, děkuji, Stane. Máš pravdu, to se skutečně stalo. Zajímá mě ale, jestli si někdo z vás všiml nějakých detailů.“

Mila potěšilo, že policista Stana usadil. Co ten chlap udělal, viděli všichni, na to nemuseli být detektivové.

Všichni se začali překřikovat.

„Měl kníra...“

„Byl vysoký...“

„Ne, to nebyl...“

„Hlaste se, prosím, třído.“

„Měl na sobě šedivý triko.“

„Nebylo šedivý, bylo bílý.“

„Modrý oči...“

„Ne, zelený...“

„Na nohou adidasky...“

„Ta stará paní měla paruku...“

„Ne, neměla...“

„Jo, měla...“

„Ne, neměla...“

„Třído, jeden po druhém, prosím.“

„Na rohu ulice stál ještě jeden chlápek, před Řeznictvím u Billa. Metr pětáosmdesát, světle hnědé vlasy, věk něco přes dvacet, mateřské znaménko na tváři, hnědé kožené boty, seprané černé džíny, červená mikina s kapucí. Dělal mu hlídku.“

Třída ztichla.

Všichni zírali na Mila.

Obočí paní Harrisové vyskočilo tak vysoko, až si Milo říkal, že jí možná docela zmizí pod vlasy.

Na tvář strážmistra Stubbse se vkradl úsměv.

„A kdopak je tenhle mladý muž?“ zeptal se paní Harrisové.

„Ach, to je Milo. Milo Moon.“

„No, zdá se, že máš dobré oko, Milo.“

Stan vydal ústy pšoukací zvuk, tentokrát se ale nikdo nesmál.

Milo nechápal, o co tady jde. Bylo to přece docela snadné: stačilo se dívat po věcech, o nichž jste si mysleli, že si jich nikdo jiný nevšimne. S babičkou hráli hru na všímání v jednom kuse. Dávali

se z podkrovního okna ven na ulici a snažili se všimnout si něčeho, co ten druhý přehlédne. Byla to součást výcviku, který s ním babička dělala, aby mu pomohla s očima, tak jako ta hra na poslouchání. Dělal taky čichání, a někdy dokonce chutnání, to když se snažili odhalit všechny přísady v mamčiných jídlech z mikrovlnky.

Při odchodu z přednáškového sálu podal strážník Stubbs každému z nich svou vlastní služební vizitku a řekl jim, že pokud by se někdy chtěli zeptat, co to obnáší být policistou – nebo pokud by si všimli, že se v ulicích Sliptonu děje něco divného –, mají mu zavolat.

Když se k němu dostal Milo, strážník Stubbs ho zastavila a řekl: „Ty jsi skutečný talent, Milo. Chlapce jako ty ve sboru potřebujeme.“

Stan stál za Milem a strčil do něj. „Nedal by fyzičku.“

„Prosím?“ zeptal se strážník Stubbs. Bylo na něm vidět, že Stana nemá rád.

„Je slepej jak patrona,“ řekl Stan. Žáci ze Sliptonské základní školy věděli, že má Milo problémy s očima, i když se to snažil skrývat.

Tváře strážníka Stubbs se zbarvily do temného nafialověle rudého odstínu.

Milo ucítil pálení v očích. Vzal navštívenku strážníka Stubbs, nacpal ji na dno školního batohu, rychle prošel chodbou a pak ven ze školních vrat do tmavého prosincového odpoledne.

8

Milo

„Babi! Babi!“ Milo vrazil do babiččina pokoje v Pomněnkovém domově, hodil batoh vedle postele a šel si kleknout k jejímu křeslu. Výhled sice nebyl tak pěkný jako doma, ale stejně byl rád, že má křeslo u okna. Dívá se ven moc ráda.

„Babi,“ vzal ji za ruku. Zdála se mu těžší než obvykle, a babička ho nepozdravila stiskem. „Do školy si s námi přišel povídat jeden policista a řekl mi, že jsem fakticky dobrý, že si všímám, a dal mi svou vizitku a tak vůbec.“ Milo vylovil navštívenku a přidržel ji babičce tak, aby na ni viděla.

Babička ale neotevřela oči. Ani se nepohnula.

„Babi?“

Lehce jí zatřepal paží a hladil ji na vnitřní straně zápěstí, na místě, kde pod babiččinou jako papír tenkou, bílou kůží viděl její modré žíly. Babiččin spánek nebýval hluboký. Když za ní Milo přicházel do jejího pokojíčku v podkroví, obvykle slyšela jeho kroky na schodech a už na něj čekala, s očima otevřenými, připravená poslouchat a psát mu vzkazy do bloku. Ani v noci nespala moc tvrdě.

Milo se podíval víc zblízka. Babiččina hlava visela dolů a bradou se opírala o hrud'. Víčka měla pevně sevřená, dech hluboký a těžký.

„Babi?“ Znovu jí zkusil zatřepat paží. Trochu se zavrtěla, zvedla hlavu, zamrkala, na chvíli otevřela oči a potom znovu usnula.

Třeba jí zmožlo to stěhování, pomyslel si Milo.

„Chtěl jsem ti taky ukázat ten dopis, babi,“ řekl a zadíval se na svůj školní batoh. „Moc se mi nepovedly testy.“

Ale nebylo to k ničemu. Babička mu vůbec nijak neodpovídala. Bude muset přijít jindy.

Sandy

Sandy spolkla jednu ze svých modro-bílých dietních pilulek, lola si vody a zvedla blok na vzkazy ležící vedle telefonu. Prohlížela si Milův rukopis, písmenka vykreslená dokonaleji, než kdy viděla u kohokoli jiného. Doktor Nolan říkal, že se u něj budou takové věci objevovat, že v některých věcech dokáže být naprosto soustředěný a přesný; a že mu jiné věci budou naprosto unikat.

SAMANTA RUŠÍ SVOU VOSKOVOU DEPILACI.

Třetí storno v týdnu. A to budou Vánoce, čas, kdy by lidi měli stát frontu až za roh, aby se nechali zbavit ochlupení.

Slyšela, jak Milo v garáži otevírá a zavírá Hamletovu klec. Od té doby, co odvezla Lou do Pomněnkového domova, jí Milo dopřával tichou domácnost. Pustila televizi stojící na kuchyňském pultu. Knoflíky se roztavily a na obrazovce ležela vrstva sazí.

Jste připraveni na největší dobrodružství svého života? Vydejte se na výpravu napříč nejrozpálenější pouští světa na velbloudím hřbetu...

Sandy nemohla odtrhnout oči od zlatých saharských písků. Horko, to by byla proti Sliptonu příjemná změna.

Sedmadvacet let, a ještě nikdy neseseděla v letadle, nikdy ani nepustila Anglii. Ještě předtím, než se jí měl narodit Milo, sledovala Sandy dokumenty o nezletilých matkách, nikdy se ale s těmi šestnáctiletými dětmi, které vozily kočárky po sídlišti, nedokázala tak docela ztotožnit. Jenže přesně to se jí stalo, otěhotněla příliš brzy a potom zaváhala. Řekla Andymu, že ji létání děsí, že by se mohla stát nějaká nepatrná chybička a oni by se zřítily na zem. Ale teď, po tom všem, co se stalo, už jí představa, že by měla nasednout do letadla, vůbec nepřipadala tak hrůzostrašná. Popravdě měla Sandy dojem, že by se jí to mohlo docela líbit, sbalit si život do kufříku a zmizet v oblacích.

Milo se vrátil z garáže s Hamletem v náruči. Strčila lahvičku s pilulkami do šuplíku mezi přibory.

Hamlet s nimi byl teprve pár měsíců, a za tu dobu už byl jednou tak velký. Když se s ním Andy v červnu objevil, jen pár dnů před svým odletem do Abú Dhabí, řekla mu Sandy: *Nepřichází v úvahu, pošleme ho zpátky.* Ale Milo ji přesvědčoval, že Hamlet zůstane malý. *Vážně malý, jako tyhle,* řekl a ukazoval Sandy obrázky na internetu. Mokřý rypáček, malé růžové nožičky, ocásek jako vývrtka. *Nebudou s ním problémy a já se o něj budu starat, slibuju.*

Copak Milo, ten se vždycky o všechno postará.

„Udělám ti pár toustů,“ řekla Sandy.

Milo neodpověděl. Zabořil nos do Hamletovy srsti, bez jediného slova prošel kuchyní a odnesl si ho nahoru.

Hned od samého začátku to Andy s Milem uměl líp než ona. Nestaral se o žádné z těch každodenních záležitostí, jako je kupování bot, chození na rodičovské schůzky, návštěvy u zubaře a v posledním roce oční vyšetření u doktora Nolana, věděl ale, co Milovi dělá radost. A pak odešel a nechal ho tady.

A ona mu teď sebrala i Lou. Myslí si, že je to všechno její chyba, vidí mu to na těch jeho pronikavých, zaostřených očích.

Jsou to otroci zvyku, to jí minulý týden řekla Gina, když jí Sandy vtírala do stehů krém proti celulitidě. *Zvykne si na to, že jste jen sami dva.* Gina dala svou matku do Pomněnkového domova o minulých Vánocích.

Sandy opekla v toustovači dva plátky chleba, ještě za tepla je potřela máslem, olízla si tuk z prstů a navrch rozetřela nadýchanou sladkou pomazánku z bonbonů marshmallow. Koupila mu ji jako překvapení, nebo možná jako odškodnění. Za co? Za to, že ztrácí lidi, které miluje? Za to, že musí žít s ní?

Položila oba tousty na Milův oblíbený talířek, ten s létajícími prasátky po okraji, a odnesla mu ho nahoru.

10

Milo

Milo uslyšel za dveřmi přešlapování. Tlumené klapnutí něčeho položeného na koberec a potom mamčiny kroky vrzající zpátky dolů po schodech.

Počkal si, až její pantofle uslyší klapat po dlažbě v kuchyni, a teprve potom šel otevřít dveře.

Na jeho oblíbeném talířku ležely dva opečené kousky chleba, na tom, co mu babička koupila spolu se stejným hrnkem v prodejně charity na sliptonské hlavní třídě. Cítil sladkou marshmallowovou pomazánku rozpouštějící se v horkém másle a všechny svaly v jeho bříšku se natahovaly směrem k talíři.

Hamlet přiklusal za ním a štouchal Mila vlhkým rypáčkem do kotníků. Milo se podíval na tousty, polkl naprázdno a zavřel dveře.

Rozhlédl se po pokoji. Byl stejný jako vždycky, jenom babička chyběla.

Milo se zadíval na dudy a pradědečkovu uniformu královského regimentu Argyll Sutherland Highlanders visící na skříni. Babička si ji někdy z legrace oblékala, a nebýt toho, že jí byla moc velká, vážně vypadala jako správný voják.

Milo si jednou uniformu taky vyzkoušel a visela mu přes zápěstí, okolo pasu a přes kotníky. *DOROSTEŠ DO NÍ, MILO*, napsala babička do bloku. Ale pradědeček byl mohutný, možná mohutnější, než kdy bude on.

Jak se tak Milo rozhlížel po pokoji, byl rád, že babičku přesvědčil, aby si s sebou vzala jen pár věcí. Brzy tady bude zpátky a nemělo by smysl tahat všechno sem a tam.

Vytáhl ze zadní kapsy dopis ze školy. Škoda, že babička v Pomměnkovém domově spala, hrozně moc jí ho chtěl přečíst. Na

babičku se dá spolehnout, že bude reagovat správně, ona by nezvedala obočí, nevrtila by hlavou a nezačala by si kousat nehet ani vzdychat, jako by měl nastat konec světa. Jen by ho prostě poslouchala a napsala by: *V ŽIVOTĚ JDE O VÍC NEŽ O NĚJAKÉ ZKOUŠKY*, a psala by mu o pradědečkovi a o tom, jak byl doopravdy skvělý voják a že byl vážně chytrý a četl třeba Shakespeara, přestože přestal chodit do školy hodně brzy a neměl žádnou kvalifikaci. Když se babičce netřásly ruce, uměla psát rychleji, než většina lidí mluví.

Milo pevně objal Hamleta, vyndal dopis z obálky a šeptal výsledky testů do Hamletových měkkých chlupatých oušek: výsledky z matematiky šly do černého ouška a výsledky z angličtiny do bílého ouška.

Když skončil, zabořil nos do Hamletovy srsti a zavřel oči.

Než se Milo probudil, venku byla tma. Hamlet ležel uhnízděný v ohybu jeho lokte. Byla pravda, co řekl babičce minulou noc: Hamlet byl jako živá ohřívací láhev. Snažil se ho nevyrušit, zvedl ho do náruče a vstal. Možná to bylo vahou Hamletova bezvládného spícího tělíčka, Milovi ale rozhodně připadal těžší, než čekal. Mamka v jednom kuse mluvila o tom, jak hrozně Hamlet tloustne, přestože jí Milo vysvětloval, že se řídí pokyny pro krmení z internetu. A stejně, ona má zrovna co povídat, když sama spořádá několik balíčků čokoládových sušenek denně.

Milo přešel k oknu, které vyčnívalo z čelní fasády domu. Jeden z papírů z babiččina bloku ležel stranou, bylo to sdělení napsané přes celé desky bloku velkými nepřehlédnutelnými písmeny: **BUĎTE ZTICHA**. Drživala ceduli v okně kvůli panu Overendovi, který bydlel přes ulici. Pan Overend nikdy nic nedělal, jen popocházel po pokoji v pyžamu a hvízdal. Někdy hvízdal tak hlasitě, že přehlušil i letadla.

Babička moc ráda pozorovala letadla a moc ráda se dívala na město. Odtud shora bylo vidět hlavní třídu, věž kostela, kanál,

sklad obchodního domu Tesco a odbočku na dálnici. A byl vidět park, vrcholky stromů, bílé cestičky osvětlené měsíčním svitem.

Milo si všiml blikání baterky hlídače parku na obhlídce, který zavíral bránu. Jaké by to asi bylo, zůstat tam zavřený přes noc? Spát pod širým nebem mezi tou spoustou stromů, které se vám kývají nad hlavou?

Došel zpátky doprostřed pokoje, položil Hamleta a lehl si vedle něj na koberec pod střešní okno. Hamlet se mu přitulil zpátky do ohybu lokte, blíž k jedinečné pradědečkově dudácké písničce, kterou si Milo přehrával v hlavě. Byla to ta, co ji pradědeček naučil babičku, než ho poslali do Koreje. Od té doby, co se u nich babička před pěti lety objevila, učila Mila hrát, i když v poslední době měla potíže s dýcháním, a tak měli ve výuce přestávku. Táta uměl hrát taky, jenže ten tady teď nebyl.

Když se Milo podíval nahoru, cítil, že měsíc svítí někde mimo jeho oční skulinku. Soustředěně se zadíval do černé oblohy a uviděl jedinou hvězdu, jak na něj mrká.

Doufal, že se na ni třeba zrovna v tu chvíli dívá i babička.

11

Tripi

V Sýrii neodkládají staré lidi do domovů. Žijí v domech u svých rodin, sedí a vyprávějí příběhy, jedí baklavu a pijí ze sklenic silnou černou kávu.

Tripi by rád té staré paní řekl, že on by je taky nejedl, tyhle brambory, bledé jako syrský písek, ani to nitkovité hovězí v kaluži hnědé omáčky. Rád by jí řekl, že jednoho dne pro ni uvaří stejnou hostinu, jaké v Damašku připravoval pro bohaté lidi v hotelu Four Seasons.

Končil Tripiho třetí den tady a sestra Thornhillová byla příliš zaměstnaná, než aby se ho ptala na prázdné kolonky na tom

modrém papíře, což znamenalo, že získal nějaký čas navíc, aby si našel domov.

V parku se Tripi schoval za keř vavřínu a čekal, až hlídač zamkne bránu. Potom rozbalil spací pytel a odříkal modlitby, i když už slunce zašlo. Při každém nádechu ho bolelo na plicích. Udělo se chladno. V noci, když spal, cítil, jak mu mezi žebry rostou rampouchy.

Doma v Damašku bylo neobvyklé, aby klesla teplota pod deset stupňů. A když už se výjimečně ochladilo, padal sníh. A když na jaře přšelo, kapky byly veliké a čiré, vzdouvaly hladiny řek a roztáčely noria, dřevěná kola, takže Damaškem protékala čistá voda. Tady byly dešťové kapky malé, špinavé a studené. Jediné zahřátí přinášely Tripimu jeho zlé sny, pokaždé tytéž: Ajšina tvář toho horkého červencového dne.

Vytáhl fotografii své dvanáctileté sestřičky a položil si ji před sebe. O polovinu mladší než on, a přece se občas zdálo, jakoby právě ona byla ta starší. Modlil se, aby byla v bezpečí, aby tu byli jednoho dne spolu, na tomhle ostrově, kde se zvuky výstřelů ozývají jen z televize v obýváku.

Jejich poslední den v Damašku mu Ajša dala pohlednici královny, kterou koupila v jednom ze stánků v síku.

Podívej! řekla a objížděla prstem královniny vlasy. *Když to tam řídí ona, musí to být dobré místo.*

Tripi vyndal pohlednici ze svého spacího pytle a znovu se na ni podíval: perly v uších a kolem krku, měkké naslouchající oči a úsměv, z něhož se toho nedalo moc vyčíst. I on tomu chtěl věřit, chtěl věřit, že je to dobré místo. Jenže si tím nebyl tak úplně jistý. Když už je královna sama stará, neměla by dohlédnout na to, aby tu byla pěkná místa, v nichž by mohli lidé jejího věku žít?

„Tady je!“ Světlo baterky se mihotalo přes Tripiho obličej. Hlídač byl zpátky, a s ním ještě někdo.

Tripi zastrčil fotografii do kapsy, vylezl ze spacího pytle a vyrazil směrem k bráně.

„Stůj!“

Oslepily ho dva kužely světla.

Když si Tripi na ten jas přivykl, uviděl hlídače a s ním policistu, jejich oči přimhouřené a zlé.

„Já věděl, že tu máme tuláka,“ řekl hlídač.

„Je čas se stěhovat.“ Policista udělal krok dopředu. „Tady máte číslo do útulku pro bezdomovce,“ vtiskl Tripimu do ruky kartičku.

Londýnská adresa. Tripi se tam nechtěl vracet.

„Park je majetkem městské rady,“ dodal hlídač. „Nemáte tady co dělat.“

Jak může tráva někomu patřit? uvažoval Tripi. Tráva, stromy a nebe.

Vrátil se do křoví, sbalil si spacák a Ajšin batoh, který nosil od té doby, co je rozdělili, celé ty dva měsíce, které prochodil podél syrských hranic a pátral po ní, celé ty týdny v Londýně, kde hledal práci. A teď tady.

Policista vystrčil Tripiho z brány a všichni tři muži tam pak stáli v oranžovém světle pouliční lampy.

Hlídač se naklonil k Tripimu, táhlo z něj pivo. „Vy nejste tady odsud, co?“

Tripi si všiml výrazu tváří zdejších lidí, když chodil po Sliptonu. Jeho šaty, jeho kůže, příliš opálená pod anglickými mraky.

„Měl byste se mu juknout na papíry, Stubbsi,“ řekl hlídač. „Se vsadím, že je ilegál.“

V Tripim hrklo.

Policista si promnul oči. Vypadal unaveně.

„Běžte prostě do toho útulku,“ řekl policista. Potom se obrátil na hlídače. „Oni už si ho tam zkontrolují.“

Tripi se lehce uklonil a odcházel, počítal si tep a kroky a pozoroval bílé obláčky páry, které mu vycházely z úst.

„A držte se dál od mého parku,“ vykřikl za ním hlídač útočně.

12

Lou

Lou měla hlavu ztěžklou spánkem. Jako v husté mlze.

Babi... Babi... Slyšíš mě? Milův hlásek zalétající do jejích snů a zase ven. Ve škole byl policista. Chválil mě, že si všímám. Snažila se probudit, odpovědět mu, ale mlha byla příliš hustá.

Chodil kolem ní, skládal jí oblečení a ukládal je do skříně, věci z kosmetické taštičky jí rovnal na poličku pod zrcadlem.

A potom jeho polibek, těsně za ucho.

Tak já tě teda nechám spát, babi. Ale přijdu zase zítra. Budu za tebou chodit každý den.

Přikryl jí kolena a zastrkal jí deku kolem dokola, jako by byla dítě.

Brzo budeš zpátky doma. Ten požár byla nehoda, babi, to se může stát každému.

Když konečně otevřela oči, nikdo tam nebyl.

*

A teď je tady, sedí ve společenské místnosti, a všude kolem stařeny.

Měkké židle, lepší než nic, vzrušený šepot paní Moseleyové, té Jamajčanky, která seděla vedle Lou celé odpoledne a poslouchala magnetofon. Ostrovní hudba, z místa, kde na stromech rostou kokosy, kde voda je tak průzračná, že v ní vidíte vlastní prsty na nohou.

Lou zamrkala.

Skvrna vzadu na ženiných šatech, když vstala.

A ostatní stařeny.

Paní Foxtonová, která vykládala neviditelnému policistovi o rozbité tabulce skla v její zimní zahradě. *Banditi*, opakovala pořád dokola.

Paní Wongová, která se dožadovala rýže. *Trénovala jsem olympijské družstvo gymnastek*, říkala a nemohla se narovnat, když své staré tělo uvedla do podřepu.

Paní Turnerová, která schovávala brambory a rozpatlaný hrách v kapsách haleny.

Paní Swiftová, jejíž nalíčení vypadalo, jako by na ně použila dětské pastelky. *Můžu udělat make-up i vám*, nabídlá jí. Ne, Lou se nikdy nelíčila. Slunce, moře a vzduch, to bylo všechno, co její pleť potřebovala.

Paní Sharpová, která hrála na iPadu, co jí věnoval vnuk, hru Rozzlobení ptáci. *Mám je, mizery mrňavý!* vykřikovala.

A paní Zimmerová, která celý den seděla před televizí a spala.

Spaní je v místě jako tohle dobrá volba, pomyslela si Lou. A byla unavená, tolik, tolik unavená, unavenější než kdy v životě.

Podle jmen Lou předpokládala, že byly všechny vdané, nebo aspoň bývaly. A tak, nepočítaje sestru Thornhillovou a tu mladou sestřičku Heidi, byla Lou jedinou neprovdanou ženou v budově.

Když počítala i sebe, dělalo to dohromady osm stařenek. Ale copak se sestra Thornhillová nezmínila o tom, že je jich devět? *Devět klientů*, vykládala Sandy, *jedna velká šťastná rodinka*.

Jména a čísla, Lou si vždycky myslela, že je začne zapomínat jako první.

Ponořená ve svém křesle už necítila končetiny. Natáhla krk, aby zahlédla pruh temného nebe nad stromy, okno bylo příliš nízké, neviděla na hvězdy.

Alespoň že ještě slyší letadla.

Snažte se trochu s tím jídlem, řekla sestra Thornhillová. *Nemůžu dopustit, abyste s ním plýtvala*.

A potom ten hezký chlapec s hnědýma očima a jemnýma rukama, který byl cítit půdou, květinami a oblohou. *Pšt!* přiložil si prst ke rtům, což Lou připomnělo modlitbu. *Já to sestře Thornhillové nepovím*, zašeptal.

Odnášel jí talíř a zakopl přitom o vlastní nohy.